

**DÖVLƏT İMTAHAN MƏRKƏZİ 2024/2025-ci TƏDRİS İLİ ÜÇÜN
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ
MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ ÜMUMİ (9 illik) ORTA TƏHSİL BAZASINDA
TƏLƏBƏ QƏBULU ELAN EDİR**

1. Ümumi orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq hüququna ümumi orta, tam orta, orta ixtisas və ya ali təhsili başa vurması haqqında müvafiq dövlət nümunəli sənəd almış şəxslər malikdirlər.

Orta ixtisas və ali təhsil müəssisələrinin tələbələri (buraxılış kurslarında təhsil alanlar istisna olmaqla) orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq üçün müsabiqədə iştirak edə bilməzlər.

Dövlət təhsilalanların orta ixtisas təhsili pilləsində yalnız bir dəfə pulsuz təhsil almaq hüququnu təmin edir.

2. Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ərizələrin qəbulu **2024-cü il martın 27-dən aprelin 15-dək** internet vasitəsilə aparılır. Abituriyentlər Dövlət İmtahan Mərkəzinin (bundan sonra - DİM) internet saytının *ekabinet.dim.gov.az* internet sahifəsində "Şəxsi kabinet" yaratdıqdan sonra şəxsi kabinetin istifadəçi adı və parolundan istifadə etməklə DİM-in müvafiq internet sahifəsinə (*eservices.dim.gov.az/erizetex/erize*) daxil olub, "Abituriyentin elektron ərizəsi" formasını doldurur və ərizəni təsdiq edirlər (etdirirlər). Müsabiqədə iştirak ödənişlidir. Abituriyentlər ərizəni təsdiq etmək (etdirmək) üçün tələb olunan məbləği şəxsi kabinetlərindəki hesablarına əlavə edirlər və həmin məbləğ ərizə təsdiq olunduqda onların şəxsi kabinetlərindəki hesablarından çıxılır. Abituriyentin imtahanda dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına və ya ödənişli əsaslarla iştirak etməsi barədə məlumat "Abituriyentin elektron ərizəsi" proqramı tərəfindən abituriyentə təqdim olunur.

3. "Azərbaycan Respublikasında ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu imtahanlarının təşkilinin tənzimlənməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" **Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 24 fevral tarixli 2694 nömrəli Sərəncamının 1.1-ci bəndinə əsasən orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu ilə bağlı imtahanda iştirak üçün ilk dəfə müraciət edən Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının** (yalnız ümumi təhsil müəssisələrini bitirən) qəbul imtahanında iştirakı dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına olur.

4. "Azərbaycan Respublikasında ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu imtahanlarının təşkilinin tənzimlənməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" **Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 24 fevral tarixli 2694 nömrəli Sərəncamının 1.3-1.7-ci bəndlərinə əsasən aşağıdakı kateqoriyalardan olan Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının** (yalnız ümumi təhsil müəssisələrini bitirən) qəbul imtahanında iştirakı dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına həyata keçirilir:

- *Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin və konstitusiyaya quruluşunun müdafiəsi ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərin uşaqları;*
- *şəhid ailəsinin üzvləri;*
- *valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar;*
- *məcburi köçkün statusu olan şəxslər;*
- *I və II dərəcə əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslər, o cümlədən sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqlar.*

Yuxarıda qeyd olunan kateqoriyalardan olan abituriyentlər barədə məlumat DİM tərəfindən müvafiq icra orqanlarının informasiya sistemlərindən elektron üsullarla əldə olunur.

5. Qəbul imtahanının nəticəsi 2 il qüvvədə olduğuna görə 2023-cü ildə qəbul imtahanında (buraxılış imtahanında) iştirak edən abituriyent (topladığı balı cari ilin müsabiqə şərtlərini ödədiyi halda) cari ildə qəbul imtahanında iştirak etməyə bilər. Bu zaman həmin abituriyentin qəbul imtahanının nəticəsi kimi ötən ilki imtahanın nəticəsi əsas götürülür və ərizənin təsdiqi ödənişsiz olur. Abituriyent cari ildə keçirilən imtahanda iştirak etmək istədiyi halda ərizənin müvafiq bölünməsinə bu istəyini qeyd edir və tələb olunan məbləği şəxsi kabinetindəki hesabına əlavə edir. Bu zaman abituriyent müsabiqədə hansı imtahanın nəticəsi ilə iştirak edəcəyini ixtisas seçimi zamanı özü müəyyən edir. Hər iki halda abituriyent müəyyən olunmuş vaxtda elektron ərizəsində müvafiq seçimi etməlidir.

Ümumi orta (9 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ərizələrin qəbulu 2024-cü il martın 27-dən aprelin 15-dək internet vasitəsilə aparılır. Ərizələrin təsdiqi abituriyent barədə olan məlumatların yetərli olub-olmamasından asılı olaraq iki üsulla aparılır. Ərizəsini təsdiq etməyən (etdirməyən) abituriyent müsabiqəyə buraxılmır.

6. Ərizənin təsdiqi DİM-in informasiya sistemlərində abituriyent barədə olan məlumatların yetərli olub- olmamasından asılı olaraq iki üsulla (bax: 6.1 və 6.2-ci bənd) həyata keçirilir (ərizənin hansı üsulla təsdiq ediləcəyi barədə məlumat proqram tərəfindən “Abituriyentin elektron ərizəsi” forması təsdiq edilənədək ərizəyə hər dəfə daxil olarkən ekranda göstərilir):

6.1. Aşağıda göstərilən kateqoriyalardan olan abituriyentlər elektron ərizələrini **Sənəd Qəbulu Komissiyalarına (SQK) müraciət etmədən** 2-ci bənddə göstərilən müddətdə özləri təsdiq edirlər:

- *Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil müəssisələrini cari ildə bitirən abituriyentlər;*
- *Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil müəssisələrini ümumi (9 illik) orta təhsil səviyyəsi üzrə 2013-cü və ondan sonrakı illərdə bitirən abituriyentlər;*
- *2013-cü və ondan sonrakı illərdə Azərbaycan Respublikasının ümumi orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq üçün ərizə verib onu təsdiq etdirmiş abituriyentlər.*

6.2. Digər abituriyentlər elektron ərizələrini doldurduqdan sonra tələb olunan sənədləri şəxsən təqdim etməklə elektron ərizələrini **müvafiq SQK-larda** təsdiq etdirirlər. SQK-lar hər gün (şənbə, bazar və bayram günləri istisna olmaqla) saat 10-dan 17-dək aşağıdakı ünvanlarda fəaliyyət göstərirlər:

Azərbaycan Universiteti

(Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, Ceyhun Hacıbəyli küç., 71.);

DİM-in Naxçıvan MR Regional Bölməsi

(Naxçıvan ş., Nizami küç., 10);

DİM-in Gəncə Regional Bölməsi

(Gəncə ş., H.Əliyev meydanı, İnzibati bina);

DİM-in Lənkəran Regional Bölməsi

(Lənkəran ş., H.Aslanov xiyabanı 52);

DİM-in Şəki Regional Bölməsi

(Şəki ş., M.Rəsulzadə prospekti, 182);

DİM-in Şirvan Regional Bölməsi

(Şirvan ş., M.Rəsulzadə küç., 19);

DİM-in Göyçay Regional Bölməsi

(Göyçay ş., Rauf İsayev küç., 43);

DİM-in Bərdə Regional Bölməsi

(Bərdə ş., H. Əliyev prospekti, 100);

DİM-in Xaçmaz Regional Bölməsi

(Xaçmaz ş., M.Ə.Rəsulzadə küç., 7b);

DİM-in Şəmkir Regional Bölməsi

(Şəmkir ş., Bakı-Qazax ş., İnzibati bina–“west gate”).

7. Elektron ərizələrini **SQK-larda təsdiq etdirməli olan abituriyentlər (elektron ərizələrinin iş nömrələrini bildirməklə)** SQK-ya aşağıdakı sənədləri təqdim edirlər:

- **şəxsiyyəti təsdiq edən sənədin əslini:**

- *Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları şəxsiyyət vəsiqəsini;*
- *əcnəbilər icazə vəsiqələrini və (və ya) pasportlarını;*
- *vətəndaşlığı olmayan şəxslər icazə vəsiqələrini və ya yaşadıqları ölkənin hüduqlarından kənara getmək üçün onlara verilən sənədlərini;*
- *Azərbaycan Respublikasında daimi yaşayan vətəndaşlığı olmayan şəxslər şəxsiyyət vəsiqələrini;*
- *qaçqın statusu almış şəxslər və onların ailə üzvləri qaçqın vəsiqələrini, onlara verilmiş yol sənədini, beynəlxalq müqavilələrdə nəzərdə tutulmuş hallarda digər sənədləri və ya icazə vəsiqələrini;*

- **ümumi orta**, tam orta, orta ixtisas və ya ali təhsil haqqında sənədin əslini (*tam orta, orta ixtisas və ya ali təhsil haqqında sənədin əslini təqdim edən abituriyentlər, həmçinin məzunu olduqları təhsil müəssisəsi tərəfindən verilən müəyyən olunmuş formada attestat qiymətləri göstərilən arayışı - "Azərbaycan Respublikasının orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ümumi orta təhsil bazasında tələbə qəbulu Qaydaları"na 1 nömrəli əlavə*);

- **Azərbaycan Respublikasında orta ixtisas təhsili müəssisələrini bitirən abituriyentlər dövlət hesablı yerlərin müsabiqəsində iştirak etmək üçün bitirdikləri təhsil müəssisəsi tərəfindən verilən və orta ixtisas təhsilinin ödənişli əsaslarla olmasını təsdiq edən arayışı** (*"Azərbaycan Respublikasının orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ümumi orta təhsil bazasında tələbə qəbulu Qaydaları"na 2 nömrəli əlavə*);

- **əcnəbilər və xarici ölkələrdə təhsil almış şəxslər yuxarıda qeyd olunan sənədlərlə yanaşı, həmin sənədlərin notarial qaydada təsdiq edilmiş Azərbaycan dilinə tərcüməsini;**

- **SQK-ya təqdim olunan sənədlərdə ad, soyad və ya ata adı fərqlənərsə, abituriyent tələb olunan sənədlərlə**

birlikdə ad, soyad və ya ata adının dəyişdirilməsini təsdiq edən sənədi və ya sənədləri də təqdim edir.

Qeyd 1: *Abituriyentlər sənədlərin əsli ilə yanaşı, onların surətlərini də SQK-ya təqdim edirlər.*

Qeyd 2: *Şəxsiyyət vəsiqələrinin etibarlılıq müddəti 01 yanvar 2024-cü il tarixə qədər bitmiş olan abituriyentlər ərizə vermək üçün yeni şəxsiyyət vəsiqəsi almalıdırlar.*

8. İxtisaslar siyahısında xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar ulduz “*” işarəsi ilə qeyd olunmuşdur. Bu ixtisaslar üzrə təhsil almaq istəyən və imtahanda topladığı ümumi balı müvafiq müsabiqə şərtlərini ödəyən abituriyent imtahanların nəticəsi elan olunduqdan sonra DİM tərəfindən elan olunacaq müddətdə *eservices.dim.gov.az/qabiliyyet* internet sahifəsinə daxil olaraq seçdiyi xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasın aid olduğu komissiya üzrə qeydiyyatdan keçməlidir. Qeydiyyatdan keçmək üçün abituriyent tələb olunan məbləği (qeydiyyatdan keçmək istədiyi komissiyaların sayından asılı olaraq) şəxsi kabinetindəki hesabına əlavə etməlidir.

Elanın **3-cü bəndində** göstərilən kateqoriyadan olan abituriyentlərin cari ildə seçdikləri (qeydiyyatdan keçdikləri) **ilk komissiya** üzrə, **4-cü bəndində** göstərilən kateqoriyalardan olan abituriyentlərin isə seçdikləri (qeydiyyatdan keçdikləri) **bütün komissiyalar** üzrə qabiliyyət imtahanlarında iştirakı dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına həyata keçirilir.

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə təhsil almaq istəyən və imtahanda topladıqları ümumi balları müvafiq müsabiqə şərtlərini ödəyən abituriyentlər xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasın aid olduğu komissiya üzrə qeydiyyatdan keçir və müəyyən edilmiş cədvəl üzrə qabiliyyət imtahanı verirlər.

Qeydiyyatdan keçmiş abituriyentlər müəyyən edilmiş cədvəl üzrə DİM tərəfindən elan olunacaq müddətdə qabiliyyət imtahanında iştirak edirlər.

Qabiliyyət imtahanları DİM-in təşkil etdiyi Yaradıcılıq Qabiliyyətinin Yoxlanılması Komissiyaları tərəfindən mərkəzləşdirilmiş qaydada keçirilir və imtahanların nəticəsi “məqbul” və ya “qeyri-məqbul”la qiymətləndirilir.

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları yalnız müvafiq komissiya tərəfindən keçirilən qabiliyyət imtahanlarından “məqbul” alan abituriyentlər seçə bilirlər. Abituriyentlər xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarla yanaşı, digər ixtisasları da seçə bilirlər.

Orta ixtisas təhsili müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları üzrə qabiliyyət imtahanları haqqında ətraflı məlumat “Abituriyent” jurnalının **qabiliyyət imtahanları** üzrə xüsusi buraxılışlarında təqdim olunur. Burada xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasların yığcam xarakteristikası, bu ixtisaslar üzrə müsabiqə şərtləri və kadr hazırlığının hansı təhsil müəssisələrində aparılması haqqında məlumatlar, qabiliyyət imtahanlarının proqramları, qiymətləndirmə meyarları, imtahanlara hazırlıqla bağlı tövsiyə və məsləhətlər, tapşırıq nümunələri, çalışmalar, əyani vəsaitlərdən reproduksiya, şəkillər, cədvəllər, normativlər əksini tapır.

9. Qəbul imtahanının **5 may 2024-cü il tarixində** keçirilməsi nəzərdə tutulur. **Abituriyentlər** müsabiqədə iştirak etmək üçün Azərbaycan dili və ya rus dili (tədris dilinə uyğun olaraq), riyaziyyat və xarici dil fənlərindən qəbul imtahanı verirlər. Qəbul imtahanını Azərbaycan dilində verən abituriyentlər xarici dil kimi ingilis, alman, fransız, rus, ərəb və fars, qəbul imtahanını rus dilində verən abituriyentlər isə ingilis, alman və fransız dillərini seçə bilirlər. İmtahanda abituriyentlərə Azərbaycan (rus) dili fənnindən 30, riyaziyyat fənnindən 25 və xarici dil fənnindən 30 olmaqla, ümumilikdə 85 tapşırıq təqdim olunur. İmtahan fənləri üzrə tapşırıqların strukturu aşağıdakı kimidir:

Xarici dil

- Dinləyib-anlamaya dair mətn (publisistik və ya dialoq formalı) və mətnə aid 6 tapşırıq: qapalı tipli 5 və yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 1 tapşırıq;
- Qapalı tipli 16 tapşırıq;
- Oxuyub-anlamaya dair mətn və mətnə aid 8 tapşırıq; qapalı tipli 5 və yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 3 tapşırıq.

Azərbaycan (rus) dili

- Dil qaydalarına dair 10 qapalı tipli tapşırıq;
- Oxuyub-anlamaya dair 2 mətn (bədi, publisistik) və hər mətnə aid 10 tapşırıq (cəmi 20 tapşırıq): qapalı tipli 8 və yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 2 tapşırıq.

Riyaziyyat

- Qapalı tipli 15 tapşırıq;
- Cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli 6 tapşırıq;

- Həllinin ətraflı şəkildə yazılması tələb olunan açıq tipli 4 tapşırıq.

Qəbul imtahanında abituriyentlərin toplaya biləcəkləri maksimal bal hər fənn üzrə 100 bal olmaqla, cəmi 300 baldır. Səhv cavablar düz cavabların nəticəsinə təsir etmir. İmtahanın müddəti 3 saatdır.

Abituriyentlər müsabiqədə iştirak etmək üçün Azərbaycan dili və ya rus dili (tədris dilinə uyğun olaraq), riyaziyyat və xarici dil fənlərindən qəbul imtahanı verirlər. Ümumi orta təhsil səviyyəsini Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil müəssisələrində cari ildə bitirən abituriyentlər qəbul imtahanı vermirlər və müsabiqədə bu üç fəndən buraxılış imtahanında əldə etdikləri nəticələr əsasında iştirak edirlər.

Qəbul (buraxılış) imtahanlarının nəticələri 2 il qüvvədə olur. Həmin nəticələr əsasında abituriyent müvafiq illər üzrə müsabiqə şərtlərini ödədiyi halda cari və növbəti tədris ilində orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ümumi orta təhsil bazasında keçirilən tələbə qəbulu üzrə müsabiqədə iştirak edə bilər. Beləliklə, 2023-cü ildə qəbul (buraxılış) imtahanında iştirak edən və imtahanda topladığı balı bu ilki müsabiqə şərtlərini ödəyən abituriyent öz istəyindən asılı olaraq cari ildə keçirilən qəbul imtahanında iştirak edə və ya etməyə bilər. İştirak etmədiyi halda abituriyentin qəbul imtahanının nəticəsi kimi ötən ilki imtahanın nəticəsi əsas götürülür. İmtahanda iştirak etdiyi halda isə müsabiqəyə hansı imtahanın nəticəsi ilə qatılacağını ixtisas seçimi zamanı özü müəyyən edir. 2023-cü ildəki qəbul (buraxılış) imtahanının nəticəsinə əsasən cari ildə müsabiqədə iştirak etmək istəyənlər elanın **2-ci bəndində** göstərilən müddətdə və qaydada elektron ərizələrini təsdiq etməlidirlər (etdirməlidirlər).

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasların müsabiqəsində iştirak etmək üçün tələb olunan qabiliyyət imtahanının nəticəsi yalnız abituriyentin imtahan verdiyi il qüvvədə olduğu üçün, xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslara qəbul olunmaq istəyən abituriyentlər cari ildə keçirilən müvafiq qabiliyyət imtahanlarında iştirak etməlidirlər.

10. Ümumi (9 illik) orta təhsil səviyyəsini Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil müəssisələrində cari ildə bitirən abituriyentlər qəbul imtahanı vermirlər və müsabiqədə Azərbaycan dili və ya rus dili, riyaziyyat və xarici dil fənlərindən **buraxılış imtahanında (9-cu siniflər üzrə) əldə etdikləri nəticələr əsasında iştirak edirlər. Lakin** aşağıdakı xüsusi hallarda bu abituriyentlər 5 may 2024-cü il tarixində **əlavə olaraq** bəzi fənn və yaxud fənlərdən imtahan verirlər. Bu zaman onlar hər əlavə imtahan üçün ödəniş edirlər. Ödəniş etmək üçün abituriyent tələb olunan məbləği şəxsi kabinetindəki hesabına əlavə etməlidir.

- **Tədris dili Azərbaycan və rus dillərindən fərqli olan ümumi təhsil müəssisələrinin məzunları** orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq üçün ərizə təqdim etdikləri halda ərizədə qeyd etdikləri bölməyə uyğun olaraq **Azərbaycan dili** və ya **rus dili** fənnindən əlavə olaraq **imtahan verirlər** (riyaziyyat, xarici dil və Azərbaycan dili (dövlət dili kimi) fənlərindən əlavə Azərbaycan (rus) dili fənni).
- **Tədris Azərbaycan dilində aparılan ümumi təhsil müəssisələrində təhsil alan şagirdlər** orta ixtisas təhsili müəssisələrinin tədris rus dilində aparılan ixtisasları üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün əlavə olaraq rus dili fənnindən imtahan verirlər (Azərbaycan dili, riyaziyyat və xarici dil fənlərindən əlavə rus dili fənni). **Tədris rus dilində aparılan ümumi təhsil müəssisələrində təhsil alan şagirdlər isə** orta ixtisas təhsili müəssisələrinin tədris Azərbaycan dilində aparılan ixtisasları üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün əlavə olaraq **Azərbaycan dili** fənnindən imtahan verirlər (rus dili, riyaziyyat, xarici dil və Azərbaycan dili (dövlət dili kimi) fənlərindən əlavə Azərbaycan dili fənni). Bu halda abituriyentlər "Abituriyentin elektron ərizəsi" formasını doldurarkən, müsabiqədə iştirak etmək istədikləri ixtisasların tədris dilinə uyğun olaraq ərizənin "Test imtahanı verəcəyi dil (Bölmə)" bölməsində Azərbaycan və ya rus dilini seçirlər.
- **Qəbul imtahanında buraxılış imtahanı çərçivəsində verdikləri xarici dil fənnindən fərqli xarici dil fənni üzrə imtahan vermək istəyən** məzunlar müsabiqədə iştirak etmək üçün həmin **xarici dildən imtahan verirlər.** Bu halda abituriyentlər "Abituriyentin elektron ərizəsi" formasını doldurarkən "Xarici dil" bölməsində istədikləri xarici dili seçirlər.

11. Qəbul imtahanında iştirak etmək üçün abituriyent müəyyən olunmuş tarixdə DİM-in internet saytından "İmtahana buraxılış vərəqəsi"ni çap edir.

Abituriyent imtahana gələrkən aşağıdakı sənədləri özü ilə mütləq gətirməlidir:

- **İmtahana buraxılış vərəqəsini;**
- **Şəxsiyyəti təsdiq edən sənədin əslini (şəxsi kabinetdə qeyd olunan sənəd olmalıdır),** ("Şəxsi kabinet" yaradıldıqdan sonra hər hansı bir səbəbdən şəxsiyyəti təsdiq edən sənədini dəyişən şəxs öz şəxsi kabinetinə daxil olub sənədini yeniləməlidir. Bu vaxta kimi buraxılış vərəqəsini çap edibsə, sənədi yenilədikdən sonra onu yenidən çap etməli və imtahana yeni buraxılış vərəqəsini aparmalıdır):
 - Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları şəxsiyyət vəsiqəsini;

- *əcnəbilər icazə vəsiqələrini və (və ya) pasportlarını;*
 - *vətəndaşlığı olmayan şəxslər yaşadıkları ölkənin hüduqlarından kənara getmək üçün onlara verilən sənədlərini və ya icazə vəsiqələrini;*
 - *Azərbaycan Respublikasında daimi yaşayan vətəndaşlığı olmayan şəxslər şəxsiyyət vəsiqələrini;*
 - *qaçqın statusu almış şəxslər və onların ailə üzvləri qaçqın vəsiqələrini, onlara verilmiş yol sənədini, beynəlxalq müqavilələrdə nəzərdə tutulmuş hallarda digər sənədləri və ya icazə vəsiqələrini;*
- *Şəxsiyyəti təsdiq edən sənədinə şəkli olmayan şəxslər, digər sənədlərlə yanaşı, təhsil müəssisəsi tərəfindən verilmiş fotosəkilli (fotosəkil son 3 ayda çəkilmiş olmalı, fotosəkilin üzərinə təhsil müəssisəsinin möhürü vurulmalıdır) arayışı.*

İmtahana bir neçə gün qalmış abituriyent DİM-in internet saytına daxil olaraq “İmtahana buraxılış vərəqəsi”ni çap edir və imtahana gələrkən “İmtahana buraxılış vərəqəsi” ilə yanaşı, tələb olunan sənədləri də mütləq özü ilə gətirir.

12. Əlilliyi olan abituriyentlər üçün imtahan zamanı əlverişli şərait yaradılır. Bu abituriyentlər imtahana ən azı 14 gün qalmış əlilliyi təsdiq edən sənədlərin əslini DİM-ə və ya onun regional bölmələrinə təqdim etməli, və ya müvafiq ərizə ilə birgə sənədlərin skan olunmuş surətini onlayn qaydada DİM-in elektron poçtuna göndərməlidirlər.

13. Abituriyentlər müəyyən olunmuş müddətdə imtahan nəticələri ilə əlaqədar elektron ərizə dolduraraq qeydiyyatdan keçməklə DİM tərəfindən yaradılan Apellyasiya Komissiyasına müraciət edə bilərlər. Apellyasiya Komissiyası onlayn şəkildə fəaliyyət göstərir. Abituriyentlər qeydiyyatdan keçərkən hansı şəkildə (videobağlantı proqramı və ya telefon əlaqəsi vasitəsilə) apellyasiya prosesində iştirak edəcəklərini bildirirlər.

14. Qəbul imtahanını **Azərbaycan dilindən fərqli dildə verən abituriyentlər** “Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanununa əsasən Azərbaycan dili (dövlət dili kimi) fənnindən (**ümumi (9 illik) orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üçün**) imtahan verirlər. İmtahanın nəticəsi “məqbul” və ya “qeyri-məqbul”la qiymətləndirilir. Bu imtahanda abituriyentlərə 27-si qapalı tipli və 3-ü yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli olmaqla, ümumilikdə 30 test tapşırığı təqdim edilir. Tapşırıqların yerinə yetirilməsinə 1 saat 30 dəqiqə vaxt ayrılır. Qapalı tipli tapşırıqlar üzrə hər düzgün cavab 1 balla qiymətləndirilir. Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqlar isə markerlər tərəfindən meyarlar əsasında $0, \frac{1}{3}, \frac{1}{2}, \frac{2}{3}$ və ya 1 balla qiymətləndirilir. Səhv cavablar yekun bala təsir göstərmir. Abituriyentin “məqbul” alması üçün onun topladığı bal 15-dən az olmamalıdır. İmtahan üzrə tapşırıqların strukturu aşağıdakı kimidir:

- Dinləyib-anlamaya dair mətn və mətnə aid 4 tapşırıq: qapalı tipli 3 və yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 1 tapşırıq;
- Dil qaydalarına dair 10 qapalı tipli tapşırıq ;
- Oxuyub-anlamaya dair 2 mətn (bədi və publisistik üslubda) və hər mətnə aid 8 tapşırıq (cəmi 16 tapşırıq): qapalı tipli 7 və yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 1 tapşırıq.

Azərbaycan dili (dövlət dili kimi) fənnindən imtahanın iki dəfə (**Birinci cəhd** – mayın 12-də; **İkinci cəhd** – iyunun 30-da) keçirilməsi nəzərdə tutulur. İmtahanda iştirak ödənişlidir. Elanın **3-cü bəndində** göstərilən kateqoriyadan olan abituriyentlərin **bir cəhd** üzrə, **4-cü bəndində** göstərilən kateqoriyalardan olan abituriyentlərin isə **bütün cəhdlər üzrə** Azərbaycan dili (dövlət dili kimi) fənni imtahanında iştirakı dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına həyata keçirilir.

Azərbaycan Respublikasının tədris Azərbaycan dilindən fərqli dillərdə aparılan ümumtəhsil müəssisələrini (*ümumi orta təhsil səviyyəsi üzrə*) cari ildə bitirən abituriyentlərin **buraxılış imtahanı çərçivəsində** verdikləri Azərbaycan dili (dövlət dili kimi) fənni imtahanından nisbi balı ən azı 50 olduğu halda, onların həmin nəticələri əsas götürülür və “məqbul” almış hesab olunurlar. Həmin imtahan üzrə nisbi balı 50-dən az olan abituriyentlər isə “qeyri-məqbul” almış hesab olunurlar. Bu abituriyentlər “məqbul” almaq üçün **qəbul imtahanı çərçivəsində** Azərbaycan dili (dövlət dili kimi) fənnindən yenidən imtahan verə bilərlər. Bu halda imtahan ödənişli olur və abituriyentin öz hesabına keçirilir.

Qəbul imtahanını Azərbaycan dilindən fərqli dildə verən abituriyentlər “Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanununa əsasən Azərbaycan dili (dövlət dili kimi) fənnindən imtahan verirlər. İmtahandan “məqbul” ala bilməyən abituriyentlər müsabiqəyə buraxılmırlar.

2024-cü il mayın 12-də keçirilən (birinci cəhd) imtahanda iştirak etməyən və yaxud “qeyri-məqbul” alan abituriyentlər, həmçinin buraxılış imtahanı çərçivəsində bu fənn üzrə verdikləri imtahanda nisbi balı 50-dən az olan cari il məzunları, **iyunun 30-da keçirilən (ikinci cəhd)** imtahanda iştirak etmək üçün **2024-cü il iyunun 5-dən 10-dək eservices.dim.gov.az/erizetex/azdili** internet sahifəsində qeydiyyatdan keçməlidirlər. Qeydiyyatdan keçmək üçün abituriyent tələb olunan məbləği şəxsi kabinetindəki hesabına əlavə etməlidir.

Azərbaycan dili (dövlət dili kimi) fənni üzrə imtahanın nəticəsi iki il qüvvədə olduğundan, **2023-cü ildə həmin imtahandan "məqbul" alan abituriyentlərin** cari ildə bu imtahanda iştirakına ehtiyac yoxdur.

Azərbaycan dili (dövlət dili kimi) fənni imtahanından “məqbul” ala bilməyən abituriyentlər müsabiqəyə buraxılmırlar.

Ümumi orta (9 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbulla yanaşı ali təhsil müəssisələrinə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq üçün də ərizə verən abituriyentlərin nəzərinə!

Ali təhsil müəssisələrinə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbulla yanaşı, **ümumi orta (9 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə** qəbul olmaq üçün də ərizə verən abituriyentlər 2024-cü il mayın 12-də ali təhsil müəssisələri və tam orta (11 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul proqramı əsasında Azərbaycan dili (dövlət dili kimi) fənnindən imtahan verirlər. Bu imtahandan "məqbul" alan abituriyentlər, **həm ali təhsil müəssisələri və tam orta (11 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üzrə**, həm də ümumi orta (9 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə **qəbul üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün** Azərbaycan dili (dövlət dili kimi) imtahanından **"məqbul" almış hesab olunurlar.**

2023-cü ildə ali təhsil müəssisələri və tam orta (11 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün Azərbaycan dili (dövlət dili kimi) fənni imtahanından "məqbul" alan abituriyentlər və yaxud 2023-cü ildə tam orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanı çərçivəsində keçirilən Azərbaycan dili (dövlət dili kimi) fənni imtahanı üzrə nisbi balı ən azı 50 olan məzunlar, cari ildə ümumi orta (9 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə **qəbul üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün** “Azərbaycan dili” (dövlət dili kimi) fənni imtahanından **"məqbul" almış hesab olunurlar.**

Abituriyentlər **birinci imtahanda iştirak etmədikləri və yaxud “qeyri-məqbul” aldıkları** (cari il məzunlarının buraxılış imtahanı çərçivəsində bu fənn üzrə verdikləri imtahanda nisbi balları 50-dən az olduğu) halda **2024-cü il iyunun 5-dən 10-dək** olan müddətdə müvafiq qaydada qeydiyyatdan keçməklə **iyunun 30-da keçirilən ikinci cəhd** imtahanında iştirak edə bilərlər. Həmin abituriyentlər öz istəklərindən asılı olaraq iyunun 30-da keçirilən Azərbaycan dili (dövlət dili kimi) fənni imtahanını ali təhsil müəssisələri və tam orta (11 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üzrə və ya ümumi orta (9 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üzrə verə bilərlər. İmtahanı ali təhsil müəssisələri və tam orta (11 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üzrə vermək istəyənlər eservices.dim.gov.az/erizebak/azdili, ümumi orta (9 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üzrə vermək istəyənlər isə eservices.dim.gov.az/erizetex/azdili internet sahifəsində qeydiyyatdan keçməlidirlər. İmtahanı ümumi orta (9 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üzrə verən abituriyentlər ali təhsil müəssisələri və tam orta (11 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin müsabiqəsinə **buraxılmırlar**. Qeydiyyatdan keçmək üçün abituriyent tələb olunan məbləği şəxsi kabinetindəki hesabına əlavə etməlidir.

15. İxtisas seçimi qəbul imtahanı başa çatdıqdan sonra həyata keçirilir. İxtisas seçiminə ümumi balı 50-dən, Azərbaycan dili və ya rus dili fənni üzrə balı 20-dən və riyaziyyat fənni üzrə balı 10-dan az olmayan abituriyentlər buraxılırlar. Hər bir abituriyent müxtəlif təhsil müəssisələrinin təhsili dövlət hesabına və ödənişli əsaslarla olan **12-dək ixtisas kodunu** seçə bilər. İxtisas kodlarının ardıcılığını abituriyent özü müəyyənləşdirir. Müsabiqə zamanı abituriyentin yerləşdirilməsi onun seçdiyi ixtisasların ardıcılığı nəzərə alınmaqla qəbul planı çərçivəsində həyata keçirilir və abituriyent müsabiqədən keçdiyi ixtisasların birincisinə yerləşdirilir.

İxtisas seçiminə qəbul imtahanında topladıqları ümumi balı 50-dən, Azərbaycan dili və ya rus dili fənni üzrə 20-dən və riyaziyyat fənni üzrə balı 10-dan az olmayan abituriyentlər buraxılırlar (xarici dil fənni üzrə bal məhdudiyyəti tətbiq edilmir).

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasların müsabiqəsinə **ümumi balı 50-dən** (*“Xoreoqrafiya sənəti”* və *“Rəqs müəllimliyi”* ixtisaslarının müsabiqəsində isə ümumi balı 30-dan) **az olmayan** və müvafiq komissiya tərəfindən keçirilən qabiliyyət imtahanlarından **“məqbul”** alan abituriyentlər buraxılırlar. Müsabiqə zamanı fənlər üzrə bal məhdudiyyəti tətbiq edilmir (bax: *“Abituriyent”* jurnalının qabiliyyət imtahanları üzrə xüsusi buraxılışları).

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasların müsabiqəsinə ümumi balı 50-dən (“Xoreoqrafiya sənəti” və “Rəqs müəllimliyi” ixtisaslarının müsabiqəsində isə ümumi balı 30-dan) az olmayan və müvafiq komissiya tərəfindən keçirilən qabiliyyət imtahanlarından “məqbul” alan abituriyentlər buraxılırlar. Müsabiqə zamanı fənlər üzrə bal məhdudiyyəti tətbiq edilmir

Müsabiqə abituriyentin qəbul (buraxılış) imtahanında topladığı ümumi bal əsasında aparılır.

Müsabiqə zamanı ümumi balı eyni olan iki və daha çox abituriyenti bir-birindən fərqləndirmək məqsədilə aşağıda qeyd edilən ardıcılıqda əlavə göstəricilərdən istifadə edilir:

- təhsil haqqında sənədə (attestata) "Tədris dili", "Ədəbiyyat", "Xarici dil", "Riyaziyyat", "Azərbaycan tarixi", "Ümumi tarix", "Fizika", "Kimya", "Biologiya", "Coğrafiya" fənləri üzrə yazılmış yekun qiymətlərin ədədi ortası;
- Azərbaycan (rus) dili fənni üzrə imtahan balı;
- riyaziyyat fənni üzrə imtahan balı.

Ümumi balı eyni olan iki və daha çox abituriyenti bir-birindən fərqləndirmək mümkün olmadıqda, onların hamısı müvafiq ixtisasa yerləşdirilir.

16. Qəbul kampaniyası dövrü abituriyentin aşağıdakı hərəkətlərə yol verməsi qadağandır:

- saxta və ya başqasına aid sənəd təqdim etmək, imtahana öz yerinə başqasını göndərmək və ya sərxoş vəziyyətdə gəlmək;
- imtahana mobil telefon və digər rabitə vasitələri, xarici yaddaş qurğusu, kalkulyator və digər elektron cihazlar, konspekt, lüğət, cədvəl, məlumat kitabçası və digər yardımçı vasitələr gətirmək və ya onlardan istifadə etmək;
- yandırıcı, partlayıcı, kəsici, deşici, atıcı və digər bu kimi əşyalarla imtahan binasına daxil olmaq, özü ilə tütün məmulatı gətirmək;
- səbəbindən asılı olmayaraq, imtahan zalında yerini dəyişmək, gəzişmək, yerindən durmaq və digər hərəkətlərlə imtahanın gedişinə mane olmaq, “İmtahan başlandı!” elan olunan andan 1 saat müddət keçənədək və imtahanın son 15 dəqiqəsi ərzində zaldan çıxmaq;
- başqasının nəticəsinə təsir göstərmək, o cümlədən başqasının cavab kartına (vərəqinə), sual kitabçasına baxmaq və ya öz cavab kartına (vərəqinə), sual kitabçasına başqasının baxması üçün şərait yaratmaq, sualın cavabını soruşmaq və ya bildirmək;
- nəzarətçiyə və ya digər şəxslərə tapşırıqların həllində kömək üçün müraciət etmək;
- cavab kartını (vərəqini) zədələmək, nəzarətçiyə təhvil vermədən imtahan zalından çıxmaq.

Abituriyentin 16-cı bənddə göstərilən hərəkətlərə yol verməsi halları DİM tərəfindən aşkar edildikdə, onun müsabiqə (imtahan) nəticələri ləğv edilir. Bu qərardan inzibati qaydada və ya məhkəməyə şikayət verilə bilər.

17. Təhsilalma formasından asılı olmayaraq, hər hansı bir ixtisasa yerləşdirilmiş abituriyent tələb olunan sənədləri 10 gün müddətində qəbul olunduğu təhsil müəssisəsinə təqdim etməklə qeydiyyatdan keçməlidir. Abituriyentin bu müddətdə təhsil müəssisəsində qeydiyyatdan keçməməsi onun yerləşdirildiyi ixtisas üzrə təhsil almaqdan imtina etməsi kimi qiymətləndirilir. Bu abituriyentlər boş qalan yerlər üzrə keçirilən müsabiqəyə buraxılmırlar.

Balların hesablanma qaydası

İmtahan nəticələri hər fənn üzrə 100 ballıq qiymət şkalası ilə qiymətləndirilir. Səhv cavablar abituriyentin ümumi balına təsir etmir. Abituriyentin ümumi balı hər bir fənn üzrə topladığı balların cəmi əsasında müəyyənləşir və toplanıla bilən maksimal bal 300-dür. Fənlər üzrə nisbi ballar aşağıdakı cədvəldə göstərilən qaydada hesablanır və 0.1-ə qədər yuvarlaqlaşdırılır:

Fənn	Test tapşırıqlarının sayı	Balın hesablanması	Maksimal bal
Azərbaycan (rus) dili	<ul style="list-style-type: none"> - Dil qaydalarına dair 10 qapalı tipli tapşırıq; - Oxuyub-anlamaya dair 2 mətn (bədi, publisistik) və hər mətnə aid 10 tapşırıq: qapalı tipli 8 və yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 2 tapşırıq (cəmi 20 tapşırıq); <p>Cəmi: 30 tapşırıq</p>	$\frac{100}{34} \cdot (2n_{d(\text{açıq, yazılı})} + n_{d(\text{qapalı})})$	100
Riyaziyyat	<ul style="list-style-type: none"> - Qapalı tipli 15 tapşırıq; - Cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli 6 tapşırıq; - Həllinin ətraflı şəkildə yazılması tələb olunan açıq tipli 4 tapşırıq. <p>Cəmi: 25 tapşırıq</p>	$\frac{100}{29} \cdot (2n_{d(\text{açıq, yazılı})} + n_{d(\text{açıq, kod})} + n_{d(\text{qapalı})})$	100
Xarici dil (ingilis, alman, fransız, rus, ərəb və fars dili)	<ul style="list-style-type: none"> - Dinləyib-anlamaya dair mətn (publisistik və ya dialoq formalı) və mətnə aid 6 tapşırıq: qapalı tipli 5 və yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 1 tapşırıq; - Qapalı tipli 16 tapşırıq; - Oxuyub-anlamaya dair mətn və mətnə aid 8 tapşırıq: qapalı tipli 5 və yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 3 tapşırıq. <p>Cəmi: 30 tapşırıq</p>	$\frac{100}{34} \cdot (2n_{d(\text{açıq, yazılı})} + n_{d(\text{qapalı})})$	100

Qeyd 1: $n_{d(\text{açıq, kod})}$ - cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqlar üzrə balların cəmi;

$n_{d(\text{qapalı})}$ - qapalı tipli tapşırıqlar üzrə balların cəmi;

$n_{d(\text{açıq, yazılı})}$ - ətraflı yazılı cavab verilməsi tələb olunan açıq tipli tapşırıqlar üzrə balların cəmi.

Qeyd 2: Qapalı tipli və cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqların hər birinə verilən düzgün cavab 1 balla qiymətləndirilir.

Qeyd 3: Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqlar markerlər tərəfindən meyarlar əsasında $0, \frac{1}{3}, \frac{1}{2}, \frac{2}{3}$ və ya 1 balla qiymətləndirilə bilərlər.

TƏLƏBƏ QƏBULU – 2024

Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu ilə bağlı Azərbaycan Respublikası Dövlət İmtahan Mərkəzinin göstərdiyi xidmətlərin haqqı aşağıdakı kimi müəyyən edilmişdir:

Xidmətlərin adı	Ölçü vahidi	Tarif	Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları üçün Güzəştli Tarif*
Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu ilə bağlı imtahan	1 iştirak üçün	45	20
Orta ixtisas təhsili müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarına tələbə qəbulu ilə bağlı qabiliyyət imtahanı	1 iştirak üçün	40	20
Rus bölməsi abituriyentləri üçün “Azərbaycan dili (dövlət dili kimi)” fənni üzrə test imtahanı (ümumi (9 illik) orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üçün)	1 iştirak üçün	30	10
Ümumi təhsil müəssisələrinin cari il məzunlarının (10-cu bənddə göstərilən hallarda) əlavə olaraq verdikləri Azərbaycan dili və ya rus dili fənnindən imtahan	1 iştirak üçün	30	10
Cari il məzunlarının qəbul imtahanında buraxılış imtahanı çərçivəsində verdikləri xarici dil fənnindən fərqli xarici dil fənni imtahanı	1 iştirak üçün	30	10

* Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2 avqust 2022-ci il tarixli 270 nömrəli qərarına əsasən Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları üçün edilən güzəştlər nəzərə alınmaqla müəyyənlanmış güzəştli tarif.

QEYD 1: “Şəxsi kabinet”inizin hesabına vəsait köçürərkən iştirak edəcəyiniz imtahanların və bu imtahanlar üçün müəyyən edilmiş qiymətləri nəzərə alın. “Şəxsi kabinet”inizin hesabına köçürdüyünüz istifadə edilməmiş vəsait qəbul kampaniyası bitdikdən sonra müraciətiniz əsasında təqdim etdiyiniz bank hesabınıza qaytarıla bilər, digər şəxsi kabinetlərə köçürülə bilər və ya digər imtahanlara qeydiyyat zamanı istifadə edilə bilər.

QEYD 2: Ali təhsil və orta ixtisas təhsili müəssisələrini bitirən bütün abituriyentlər üçün orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul imtahanları həmin abituriyentlərin hesabına həyata keçirilir.

QEYD 3: Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı olmayan abituriyentlər üçün qəbul imtahanı onların öz hesabına həyata keçirilir (Ümumi orta təhsil səviyyəsini Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil müəssisələrində cari ildə bitirən abituriyentlərin buraxılış imtahanlarında iştirakı istisna olmaqla).